ಬೇಕಾದ್ದು ಇಲ್ಲ. ಪಟ್ಟಣ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದರೆ ಹಳ್ಳಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕು, ಹಳ್ಳಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಪಟ್ಟಣ ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ಬೆಂಗಳೂರು ಪಟ್ಟಣ ಬೆಳೆದಂತೆ ಮೈಸೂರು, ಬಳ್ಳಾರಿ, ಮಂಗಳೂರು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಧಾರವಾಡ, ಬೆಳಗಾಂ ಸಿಟಿಗಳು ಸಹ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಪತಿಯಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಕಡೆಯಿಂದಲೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಈಗ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಮಾಡಿದಾಗ ಆಲ್ಲಿಗೆ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದು ಆಲ್ಲಿಯ ಜನಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯೋಗವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಪತಿಯಿಂದ ಅನುಕೂಲ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಪತಿಯಿಂದ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ವಾಗುತ್ತದೆ ಇಂಥಾ ಒಂದು ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ ತಂದಿರತಕ್ಕ ಬಿಲ್ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೇನಿಲ್ಲ ವೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ನಮ್ಮ ಶ್ರೀ ಬೊಮ್ಮಾಯ್‌ರವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ನಾಮಿನೇಷನ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಳೇ ಕಾರ್ಪೊರೇಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಎಕ್ಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಟರ್‌ಗಳನ್ನು. ಶಾಸಕರು ಇಂಥವರನ್ನು ನಾಮಿನೇಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷಣೀಯವರೇ ನಾಮಿನೇಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಳಬರೇ ಬರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ, ಹೊಸಬರಿಗೂ ಅವಕಾಶವಿದ್ದರೆ ಅವರೂ ಸಹ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಆಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ತಿಳಿದು ಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಿರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಪೆಡ್ಯೂಲ್ ಕ್ಯಾಸ್ಟ್‌ನವರು ಬಾರದೇ ಇರತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಆಗ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಾನವಾದ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಾಗಾಗುತ್ತದೆ, ಆದುದರಿಂದ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ತಾವು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕ್ಲಾಜ್ 3(ಎ) ನಲ್ಲಿ ಫಸ್ಟ್ ಮೇಯರ್, ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಮೇಯರ್, ಅಥವಾ ಫಸ್ಟ್ ಕೌನ್ಸಿಲರ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಅಂಥವರು ನಾಮಿನೇಟ್ ಆದ ಮೇಲೆ ರೆಸ್ಟಿನೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅಥವಾ ಮರಣ ಹೊಂದಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಏನೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ಸೂಕ್ತವಾದ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ತರಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ತಮಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Statement by the Chief Minister regarding the Sharng of Caluvery Water.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವೇಗೌಡರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಬೊಮ್ಮಾಯಿರವರು ನಿನ್ನೆ ತಮಿಳು ನಾಡಿನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳವರು ಅಲ್ಲಿಯ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕಾವೇರಿ ನೀರಿನ ವಿವಾದದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾಗಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಲುವು ಏನೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದರ ಮೇಲೆ ಇವತ್ತು ನಾನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಲುವು ಏನು ತಾಳಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈಗ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

In pursuance of the desire of the then Union Minister for Irrigation Shri Rao Birendra Singh, a bilateral meeting of the Chief Ministers of Tamil Nadu and Karnataka was arranged. With a view to narrow down the differences and come to an amicable settlement on Cauvery issue, the meeting was held on the 14th and 15th October 1981 at Bangalore.

At this meeting, the Chief Minister, Tamil Nadu made it very clear that he and his team had come with an open mind and not with any pre-conceived idea. This was however, not reflected in the discussions.

The Tamil Nadu team insisted on the limit flows to be assured at Mettur which is nothing different from the nature of restrictions contemplated in the 1924 agreement and also insisted for protection of their existing ayacut. The meeting was inconclusive. It was decided to hold next round of talks at Ministers level.

Karnataka Government pursued this decision and suggested that we might meet on 21st or 26th December, 1981 at Madras. The Tamil Nadu Chief Minister requested us to intimate the starting point for further discussions. The starting points were alre dy made clear by this Government at the meeting held at Bangalore. However, this Government reiterated the starting points and requested them to c onfirm. The starting points suggested were as under.

1. The 1924 agreement is not valid in law and hence not enforceable. The talks may proceed with a fresh over all approach.
2. The next step would be to fix up the quantum of water available for distribution before we proceed to disuss the principles of sharing of waters.

I am very sorry that the Chief Minister, Tamil Nadu has written to say that ' since there is no narrowing down of our divergence of views, further talks between the two States may not be of any help in resolving the long standing issue". Though Karnataka was anxious to continue the bilateral talks, it has not been possible to do so as the doors were closed for further discussions by Tamil Nadu. This attitude of Tamil Nadu struck a surprise to this Government.

It may not be out of place to point out that Tamil Nadu is not quite consistent in its approach. Till 1972, they struck to 1924 agreement. In 1972, they agreed for an over all approach. Subsequently they switched over to a new formula viz. guarantee of minimum flow at Mettur. This amounts to restrictions in reflec ing the provisions of 1924 agreement in a different form. When this approach did no click, they switched over to 1924 agreement again.

Karnataka, for the first time, presented its 10 point formula based on internationally accepted norms and principles at its meeting held on 27-12-80 at Madras. This was followed by a draft agreement based on these principles. I am happy to say that both Pondicherry and Kerala have no serious objections to this draft agreement. Tamil Nadu also sent up its draft proposals reiterating the 1924 agreement. This indicates that Tamil Nadu is changing its stand from time to time.

Having rejected the invitation of Karnataka for continuing the bilateral talks, it was open to Tamil Nadu to convince the other parties on the validity or otherwise of our stand, Tamil Nadu has chosen not to do so for reasons best known to themselves. Instead, they are approaching Government of India for a solution knowing fully well that they can only assist the process of settlement and not settle the dispute by themselves. I would like to make it clear that Government of Karnataka is always open for an amicable settlement of the issue on the basis of internationally accepted principles.

Our proposals on this issue are as follows.

1. The issue of sharing of Cauvery waters should be considered De-novo since the connected agreements are not valid in law and hence not enforceable.
2. Waters available in the basin for distribution amongst the basin States should be determined on the basis of average flow over as long a period for which data is available as it is the internationally accepted practices.
3. No State in the basin has a right to take unilateral action in the development of irrigation causing injury to the other basin States.
4. The rights of all basin States in the waters are to be determined by applying the rules of fair and equitable apportionment based on basin factors.
5. The doctrine of prior appropriation right is not absolute. It is subject to the fair and equitable share with such marginal adjustments as may be necessary in the interest of equity and fairness.
6. The requirements of water should be based on economic and Scientific data. A lower riparian State cannot claim waters at the cost of upper riparian States for the areas developed unilaterally and in the teeth of opposition by the upstream States.

While there are no valid agreements, Tamil Nadu has been claiming protection for the entire area developed in the basin inclusive of about 5.3 lakh acres developed in gross violation of the impugned 1924 agreement on which they swear. They have no right to claim water for such areas either legal or moral. Further Karnataka and Kerala are legally not bound to meet Tamil Nadu's illegal demand. They may accommodate the needs of such unauthorised areas out of their own resources.

It is interesting to note that though Karnataka contributes 52% of the waters to Cauvery, it was actually prevented from developing anything beyond 6.8 lakh acres through an unjust agreement while, Tamil Nadu has developed 28.2 lakh acres with a contribution of only 30 percent to the yield. This lopsided development and regional imbalance will have to be set right in the interest of social justice.

It is to be regretted that an attempt is being made to link my statement in regard to Mekedatu Hydel Project with the sharing of cauvery waters and made an excuse to close the doors for the continuance of the bilateral talks. Mekedatu is a hydel project and depends exclusively on the amount of water available at the site after meeting the reasonable requirements of the upstream States. It is un-understandable how this comes in the way of discussion on the sharing of cauvery waters and how this poses threat to the interests of Tamil Nadu. If this is detrimental to their interests, the Hogenkal projects proposed by Tamil Nadu would equally be detrimental to their interests. I am not in a position at appreciate how my speeches in regard to taking up the Mekedatu project could influence the Chief Minister, Tamil Nadu to back out from the bilateral talks. His apprehensions are therefore unfounded.

It is very unfortunate that in his anxiety, the Chief Minister, Tamil Nadu is reported to have said that "Tamil Nadu has been deceived by Karnataka". On the other hand, Karnataka has stood to great disadvantage on various counts, which I would not like to detail at this stage. I only trust that the said reported statement is incorrect.

It is further reported that Tamil Nadu has been subjected to neglect by Karnataka. This is far from truth. All along, Karnataka has been very generous and accommodative. I am sorry that this gentlemanly attitude on the part of Karnataka has been mis-construed for weakness and taken advantage of. The Chief Minister, Tamil Nadu is further reported to have said that Karnataka's stand has shattered the hopes for amicable settlement by bilateral talks. From the facts narrated above, it is clear that facts are otherwise.

All through, Tamil Nadu has been over-ambitious so far as Cauvery waters are concerned. They do not seem to recognise the existence of upstream States like Karnataka and Kerala who have an equal right in the waters, if not more while Karnataka is howling for a single dry crop, in the arid areas of the Cauvery basin. TamilNadu has extended utilisation of waters for double paddy crops at the cost of the rights of upstream States. Not being satisfied with this it is

reported that Tamil Nadu proposes to divert waters outside the basin to feed the areas of Pudukottai and Ramanathapuram districts laying outside the Cauvery basin. The plea is that waters going a waste into the sea will be stored and utilised. It would be in the fitness of things for TamilNadu to conserve waters that are going a waste into the sea andaugment the water resources in the Cauvery basin so that the aggregate waters could be shared by all States in the basin. Karnataka will definitely oppose any move of diverting waters outsidethe Basin unless it is over and above the requirements of the basin States

As already pointed out, Karnataka would like to be as co-operative and accommodative as possible, to all the basin States having collective ownership in the Cauvery waters.

It is hoped that all concerned will recognise the need for social justice and removal of regional imbalance in the development of irrigation in the inter-state river basin of Cauvery and resort to settle the issue on the basis of equity, fairness and in accordance with the international norms accepted all over.

I think the fear and anxiety expressed by our Hon. Members Sri Deve Gowda and Sri Bommai are met. The Karnataka Government is firm and even now we are prepared to have a talk and see that, as already said, in all fairness whatever share we have to get we should get it and rest of it they will get. There is no question of allowing our rights and making our people to suffer. The Government will definitely oppose and we will not leave an ounce of water.

ಳ-೫೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ (ಹುಣಸೂರು)—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸಭಾನಾಯಕರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಲುವನ್ನು ಅವರು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಪಕ್ಕದ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾಡಿರುವ ಕೆಲವು ಆರೋಪಗಳು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಯೋಜನೆಯಾದ ಮೇಕೆದಾಟು ಯೋಜನೆಯಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಯೋಜನೆಯಾಗಲೀ ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅಪಾಯವಾಗುತ್ತದೆ, ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ನೆಪ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ನಿಲುವು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂಬ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಲುವು ನಮಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಅವರು ಏನೇ ನೆಪ ಹೇಳಲಿ, ರಿವರ್ ಡಿಸ್‌ಪ್ಯೂಟ್ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ ಅದೇನೆಂದರೆ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್ಸ್ ಅವಾರ್ಡಿಂಟ್ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟರೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅಸ್ತ್ರವಾಗಿ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್ ರಚಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕಿದೆ. ಕಾವೇರಿ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗ್ಗೆ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್ ರಚನೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ನಾವು ಇದುವರೆಗೂ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಅನಿವಾರ್ಯವಾದಾಗ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್ ರಚನೆ ಮಾಡಬಹುದು, ಕಾವೇರಿ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿಲ್ಲಗುವುದಿಲ್ಲ, ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್‌ಗೇ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬಹುದು.

ನಾವಾಗಿಯೇ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್ ಮುಂದೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಫೋರ್ಸ್ ಮಾಡುವ ಅಗತ್ಯ ಇಲ್ಲ. ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾದುದೂ ಅಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಕೃಷ್ಣಾ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಂದಾಗಲೂ ಕೂಡ ಇದೇರೀತಿ ಆಯಿತು. ಆ ಡಿಸ್‌ಪ್ಯೂಟ್ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್‌ಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮದೂ ಪಾತ್ರ ಇತ್ತು. ನಮ್ಮದು ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ್ದು. ಆದರಿಂದಾಗಿ ಅಷ್ಟೇನೂ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಮುಗಿದುಹೋಗಿರುವ ವಿಚಾರ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ತಮಿಳುನಾಡು ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ನೇರವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೇ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಅರ್ಥ ನನಗಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಅವರು ನೇರವಾಗಿ ಹೋದರೂ ಕೂಡ ಕೇಂದ್ರದವರು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನೂ ಕರೆಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ತಮಿಳುನಾಡು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನೂ ಕರೆಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಮಾತು ಕೇಳದೆ ತಮಿಳುನಾಡು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳಿದ ತಕ್ಷಣ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ನಂಬುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ಏಪ್ರಿಲ್ ಮೂರನೇ ತಾರೀಖು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸಭೆ ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಹಾಗಾದರೆ ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿರುವುದು ಎಂಥ ಮಾತೋ ನನಗರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರು ತಿಳಿದು ಹೇಳಿದರೋ ಅಥವಾ ತಿಳಿಯದೇ ಹೇಳಿದರೋ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಥವಾ ಅವರಿಗೆ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿ ಎಂದು ಯಾರು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟರೋ ಅದು ಸರಿಯಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದೊಂದು ಸಾರಿ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಓದುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂಥದ್ದರಲ್ಲಿ ಸೀದಾ ಕೇಂದ್ರದವರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದರೋ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವರು ಹೋದರೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಕರೆದೇಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಮತ್ತು ನೀರಾವರಿ ಖಾತೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ರಾವ್ ಬೀರೇಂದ್ರ ಸಿಂಗ್ ಅವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಕೇದಾರ ಪಾಂಡೆಯವರು ಆ ಖಾತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ...

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ಏನೋ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅವರು ಈ ಖಾತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಶ್ರೀ ರಾವ್ ಬೀರೇಂದ್ರ ಸಿಂಗ್ ಅವರು ಎರಡು ಮೂರು ಸಾರಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ಆಳವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅರ್ಥವಿತ್ತು. ಮತ್ತೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ದೃಢ ನಿಲುವು ಏನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಆಶಯ ಅವರ ಮಾತಿನಿಂದ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಉಭಯತ್ರರಿಗೂ ಸಮಾಧಾನವಾಗುವಂತೆ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಯಾವುದೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕೈಮೀರಿ ಹೋದಾಗ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್‌ಗೆ ವಹಿಸಬಹುದು. ಅದೂ ವಹಿಸಲೇಬೇಕು ಎಂದು ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಆ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್‌ಗೆ ವಹಿಸದೇ ಇರಬಹುದು. ಕೇಂದ್ರದವರ ಹತ್ತಿರ ಕೆಲವು ಮಾಹಿತಿ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಇದೆ. ಈ ವಿಚಾರ ಹೊಸದಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದುದೇನಲ್ಲ. ಬಹಳ ದಿವಸದಿಂದ ಇದೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ೧೦ ವರ್ಷದ ಮೇಲಾಯಿತು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದರ ಹಿನ್ನೆಲೆ ತುಂಬಾ ಇರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತೆ ಈಗ ಬಂದಿರುವ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ರಾವ್ ಬೀರೇಂದ್ರ ಸಿಂಗ್ ಅವರು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ನನ್ನೆದುರು ಮಾತನಾಡದೇಹೋದರೂ ಅವರ ಹೇಳಿಕೆಯಿಂದ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗಿರತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವ ಅಗತ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ, ಮಾಡುವುದೂ ಸರಿಯಲ್ಲ ಈ ಟೈಮಿನಲ್ಲಿ. ಕೇಂದ್ರದವರು ಇದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಈಗಲೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಕರೆದು ಇದರ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಏನು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಕೇಂದ್ರದವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ನೀರಿನ ಹಕ್ಕು ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಇದ್ದಂಥ ಅಡಚಣೆಗಳೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡುವಷ್ಟು ದೂರ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಏನಿತ್ತು ಅದನ್ನು ನಾವು ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಕೃಷ್ಣ ನದಿ ನೀರಿನ ಡಿಸ್‌ಪ್ಯೂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅದು ಬಹಳ ಇದೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಮೊನ್ನೆ ತಾನೇ ಮಾನ್ಯ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಂದು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಒಂದು ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುವುದು ಅವರ ಧರ್ಮ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಡಿಸ್‌ಪ್ಯೂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ತೂಕ ಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ಬೇಗ ಬಗೆಹರಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮುಖ್ಯ ಇದೆ. ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇನ್ನೂ ಬಹಳ ಕಾಲ ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಿಳಂಬ ಮಾಡುವುದು ಅಷ್ಟು ಸೂಕ್ತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರೂ ಸಹಾ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾದರೆ ಇದು ಬೇಗ ಬಗೆಹರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ತಮಿಳುನಾಡಿನವರು ಏನೇ ಹೇಳಿರಲಿ, ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಪ್ರಭಾವ ಏನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡದೇ ಕೆಲವು ದೋಷರೋಪಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದಕ್ಕೆ, ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಸರಿಯಾದುದು ಹಾಗೂ ಸಾದುವಾದುದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

STATEMENT BY THE CHIEF MINISTER

SRI R GUNDU RAO (CHIEF MINISTER)—Sir, I wish to make the following statement :

A number of Members of the House voiced their concern regarding the hardship that the linguistic minorities would be put to, if the recommendations of the Gokak Committee on the language pattern to be adopted in the Schools are implemented in toto. A meeting was therefore called this morning (12-2-82) to discuss the problems that would arise in the implementation of the recommendations of the Report. Leaders of different political parties and Legislators representing various shades of opinion participated in the meeting.

2. A free and frank discussion was held in a very cordial atmosphere. Members gave expression to their points of view on the subject. They however wanted some more time to study the report in detail and offer their considered opinions. They also desired to have information on the existing language pattern in the schools and the language pattern in the neighbouring states of Karnataka. It was finally decided that another meeting would be held during the month of March to discuss the matter further.

3. Government have not yet taken any decision, on the modalities of implementing the recommendations contained in the report ; they will in fact do so only after considering all points of view. I appeal to the House and through the House to the people to avoid agitational methods, to maintain peace and harmony and to cooperate with the Government in finding satisfactory solution to the problem.